

Salipota

Súria

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: C. Sant Mateu de Bages
Emplaçament Marge dret del Cardener

Coordenades:

Latitud: 41.835082591182
Longitud: 1.7462104353986
UTM Est (X): 395895
UTM Nord (Y): 4632225

Classificació

Número de fitxa 08274 - 14
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XIII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL 4970-I. Aprovació definitiva comissió urbanisme 21/01/2003
Número inventari IPA 35317
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 15702CG9352S
Autoria de la fitxa ARQUEOCIÈNCIA- J.M. Huélamo
Data de registre de la fitxa: ds., 27/11/1999 - 01:00

Descripció

Conjunt edificat que consta de tres cossos principals. El que sembla anterior a la resta està situat a l'Oest, presentant a la seva façana Nord dos elements antics, com són una porta de carreus de gres vermell i, a la cantonada NO, una mena de tronera feta també de carreus. El conjunt ha sofert diferents reedificacions, destacant una galeria-assecador, amb dobles arcades superposades a la façana Sud i un porxo cobert amb volta de pedra que dona accés a l'entrada principal de la casa i a les edificacions auxiliars destinades a ús avícola. De la segona, on es troben les golfes, resulta d'interès, des d'un punt de vista de cultura popular uns elements ceràmics embotits al mur E, que serveixen com a nius. La teulada ha estat molt modificada i no resten elements antics. A les habitacions auxiliars, situades a la planta baixa i soterrani, destaquen el celler amb dues tines grans, amb boixa, per trepitjar el raïm i vint més, de ciment, de principis del segle XX, per emmagatzematge de vi. També existeixen piques d'oli, com a senyal d'un antic trull, del que es van trobar evidències al fer unes reformes. Destaca, així mateix, una caldera per a fer vi blanc per a postres i elements, eines i estris com una bomba per a trafegar el vi, una màquina de trepitjar el raïm de marca "FLORENÇAC", una premsa, etc. Es poden assenyalar també l'existència d'un pou i les rajoles d'una era, que estava a la façana Nord, la qual es va desmuntar i reaprofitar, trobant-se actualment a la façana oposada.

Observacions:

La masia dona el seu nom a un barri que va néixer el 1959 amb motiu de la construcció d'un grup d'habitatges socials per als treballadors de les mines (REGUANT, 1988). Hi ha objectes interessants provinents d'aquesta masia dipositats al Museu de l'Avi, com a unes teules, datades el 1838 i fabricades pel teuler Josep Soler de Serrateix, fotografiades a l'exposició "Súria incògnita" (REGUANT, CASTELLANO, 1980). Una d'elles porta inscrita una oració i l'altre un dibuix fet pel fabricant.

Història

La data de 1274 es menciona com la més antiga de la masia (SOLER, 1985). El vescomte de Cardona compra per 80 sous una peça de terra al costat de l'església el 30 de desembre de 1319 i les masies de Salipota i d'en Pere Mulner el 1320 (REGUANT, 1988). El 1573 la vídua Joana Salipota fa celebrar cinc misses de rèquiem per la seva ànima a la capella de Santa Maria sa Vila (abans de Santa Maria i Sant Bartomeu). Deu anys més tard, el Dijous Llarder de 1583 hi hagué un enfrontament entre gent de Súria i uns bandolers capitanejats per Pere Pau, en el torrent de can Torres, del qual resultà mort el cap dels bandolers i l'hereu de Salipota, entre els de Súria (REGUANT, 1988). El 1868 era propietat de Josep Canudas Subirana i Salipota. El 1887 estava habitada per vuit persones (REGUANT, CASTELLANO, 1980). El 1871 la masia devia comptar amb un bosc d'alzines. En un cens de 1877 apareix com a alqueria de dues edificacions d'un i dos pisos, una habitada i l'altre no. Quan va tenir lloc la epidèmia de còlera de l'any 1885, el poble de Súria es mobilitzà donant i creant ajuts. Destacaren especialment, d'entre altres, de l'amo d'aquesta masia (REGUANT, 1988). El cognom Salipota es va perdre, quant la pubilla va entroncar per matrimoni amb el cognom Canudes en el segle XIX. El 1871, en uns capítols matrimonials es diu que les terres de la masia tenien 59 Ha. d'extensió i que afrontaven amb les terres del Pujol, a l'E, amb les de Costafreda, al S i a l'O amb el mas Riera i amb les de can Sivila de la Roca al N, valorant-se la propietat en 48.000 pta. (REGUANT, s.d.).

Bibliografia

CASTELLANO, A.; MASSANA, I.; REGUANT, J. (1983) Súria. Km. 0, Súria.

CATÀLEG (inèdit). Catàleg del Grup de Recerca i Conservació del Patrimoni del Centre Excursionista de Súria.

REGUANT i AGUT, Josep (s.d.) Súria. 1871-1873, Memòria de Llicenciatura, Barcelona, Universitat de Barcelona.

REGUANT i AGUT, Josep (1988) "Súria", Història de les comarques de Catalunya. Bages". Volum II, pp. 475-502, Manresa, Edicions Parcir, Edicions selectes

REGUANT i AGUT, Josep (1997) Súria. Història en imatges 1894-1975. Col·lecció "Fotografia històrica", núm. 4. Manresa: Angle Editorial, Centre d'Estudis del Bages.

REGUANT, Josep; CASTELLANO, Albert (1980) Súria insòlita. Col·lecció de textos de la exposició duta a terme pel Banc de Madrid i les Joventuts Musicals de Súria.

SOLER I CLARIANA, Pau (1985) Súria, el meu poble. Súria.

